Základní informace

Informační systém Archeologická mapa České republiky (AMČR) integruje dvě základní oblasti správy archeologického dědictví ČR. Na jedné straně jde o oborový agendový systém, který má zajistit průběžnou administrativní evidenci připravovaných i probíhajících terénních výzkumů a umožnit tak efektivní kontrolu jejich kvality a následného zpracování do podoby nálezové zprávy. Na druhé straně jde o budování souhrnného přehledu archeologického dědictví ČR, tedy o vytvoření národní databáze archeologického kulturního dědictví. Oba úkoly spolu v mnoha ohledech souvisejí, a jejich spojení proto je pro uživatele výhodné: vzniká jím jednotný systém evidence klíčových informací využitelných v celé šíři archeologické terénní, památkové a v některých ohledech i muzejní práce. AMČR je součástí velké výzkumné infrastruktury Archeologický informační systém České Republiky (AIS CR).

AMČR slučuje některé dosud nespojité datové báze a operace související s jejich plněním a správou. Jde o:

- 1. administrativní evidenci plánovaných a probíhajících terénních archeologických výzkumů;
- 2. shromažďování informací o odborných výsledcích archeologických terénních aktivit (jak těch, které prošly administrativní evidencí zmíněnou výše, tak aktivit staršího data a jiných druhů);
- 3. systematické podchycení dalších archeologických památek v krajině, známých především z dlouhodobého povrchového a dálkového průzkumu a
- 4. správu repozitáře terénní dokumentace pro účely Archeologických ústavů AV ČR v Praze a Brně (ARÚP a ARÚB), případně dalších institucí, v rozsahu daném platnou legislativou.

Cílem zavedení systému AMČR je zvýšení efektivity v oblasti shromažďování a šíření odborných informací, což je jedním z důležitých předpokladů dalšího rozvoje oboru, a to jak v ohledu teoretického výzkumu, tak památkové péče i komunikace se širší veřejností. Základním způsobem, jak tohoto cíle má být dosaženo, je vytvoření autoritních seznamů archeologických projektů, terénních akcí, dokumentů a dalších jednotek informačního systému. Evidence těchto jednotek pomocí jednotných a persistentních identifikátorů umožňuje spolehlivě identifikovat každý z prvků archeologického fondu a vytvářet mezi prvky účelné vazby (např. nález k akci, akce k dokumentu apod.)

AMČR je systémem pro evidenci archeologických výzkumů a nálezů v České republice. Program si může každý uživatel zdarma nainstalovat na svém počítači a pokud je

registrován, může také vkládat záznamy o vlastních archeologických průzkumech a výzkumech. Pro procházení dat AMČR slouží webová aplikace Digitální archiv AMČR, která je volně dostupná v prostředí internetu skrze webový prohlížeč.

AMČR integruje funkce několika informačních bází, které česká archeologie dosud užívala. Především jde o ústřední databáze výsledků archeologických výzkumů (Archeologická databáze Čech a moravský Digitální archiv a evidence archeologických výzkumů), jejichž data jsou postupně převáděna do AMČR, obsahově revidována a poprvé volně a společně prezentována. Velká část záznamů je opatřena odkazy na literaturu či zdrojové dokumenty v digitálních úložištích Archeologických ústavů.

Pro profesionální archeology je významnou inovací zapojení Internetové databáze terénních archeologických výzkumů (IDAV) do struktury AMČR a provázání pracovních postupů IDAV s podáváním nálezových zpráv k provedeným archeologickým akcím. Díky tomu dochází k výraznému zpřehlednění administrace záchranných archeologických výzkumů, neboť organizace oprávněné k terénním výzkumům získávají i předávají potřebná data prostřednictvím jediného uzlového bodu – klienta AMČR. K uzavření databáze IDAV v dosavadním webovém rozhraní došlo v roce 2017.

AMČR je od počátku zamýšlena jako páteřní informační systém české archeologie, a proto již v současné době vznikají její účelová rozšíření pro archeologii pražské památkové rezervace, ale i další moduly. AMČR je tak nejdůležitější součástí širší infrastruktury Archeologický informační České republiky (AIS CR), která je zapsána na Cestovní mapě velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a invoace a podporována Vládou České republiky.